

Cezhraničná rodinná mediácia - Chorvátsko

MEDIÁCIA

Dňa 1. novembra 2015 nadobudol v Chorvátskej republike účinnosť nový zákon o rodine [*Obiteljski zakon; Narodne novine* (Úradný vestník) č. 103/15]. Tvorí ho 10 samostatných oddielov, pričom v siedmom samostatnom oddiele sa reguluje oblasť povinného poradenstva a mediácie v manželských veciach.

Povinné poradenstvo predstavuje spôsob, ako pomôcť rodinným príslušníkom dosiahnuť dohody týkajúce sa rodinných vzťahov s osobitným zreteľom na ochranu rodinných vzťahov, ktorých súčasťou je dieťa, ako aj na právne dôsledky neúspešnej snahy o dosiahnutie dohody a začatie súdneho konania, v ktorom sa rozhoduje o osobných právach dieťaťa. Povinné poradenstvo vykonáva odborný tím príslušného centra sociálneho zabezpečenia podľa trvalého alebo prechodného pobytu dieťaťa alebo miesta posledného spoločného trvalého alebo prechodného pobytu manželov alebo nemanželských partnerov. V súlade so zákonom o rodine sa povinné poradenstvo nevykonáva pred začatím exekučného konania a konania o poistnom. Rodinní príslušníci sa zúčastňujú na povinnom poradenstve osobne a bez zástupcu.

Povinné poradenstvo sa vykonáva: 1. pred začatím konania o rozvod manželstva medzi manželmi, ktorí majú spoločné maloleté dieťa, a 2. pred začatím iného súdneho konania o vykonávaní osobnej starostlivosti a osobnom vzťahu s dieťaťom. Pred začatím konania o rozvod manželstva sa povinné poradenstvo nevykonáva vo vzťahu k manželovi alebo obom manželom, ktorí: 1. sú zbavení zmluvnej spôsobilosti, ak aj napriek odbornej pomoci nedokážu porozumieť významu a dôsledkom konania; 2. majú narušený úsudok alebo 3. ktorých trvalý alebo prechodný pobyt nie je známy.

Povinné poradenstvo sa začne žiadosťou jednej zo strán, ktorá sa predloží centru sociálneho zabezpečenia v písomnej forme alebo sa zaregistruje ústne. Po prijatí žiadosti o povinné poradenstvo je centrum sociálneho zabezpečenia povinné naplánovať stretnutie a predvolať strany. Odchyľne sa môžu naplánovať a vykonať vypočutia strán oddelene, ak sa centrum sociálneho zabezpečenia domnieva, že za daných okolností by spoločné stretnutie nebolo prínosné, alebo ak o to z opodstatnených dôvodov požiada jedna alebo obe strany.

Mediácia v manželských veciach je proces, na ktorom sa rodinní príslušníci zúčastňujú dobrovoľne. Výnimkou je prvé stretnutie v rámci mediácie v manželských veciach pred začatím konania o rozvod manželstva, ktoré je povinné.

Mediácia v manželských veciach je proces, v ktorom sa strany s pomocou jedného alebo viacerých mediátorov v manželských veciach usilujú dosiahnuť dohodu o rodinnom spore. Mediátor v manželských veciach je nestranná osoba, ktorá má špeciálnu odbornú prípravu a je zapísaná v registri mediátorov v manželských veciach. Hlavným účelom procesu mediácie v manželských veciach je dosiahnuť plán spoločnej osobnej starostlivosti a ďalšie dohody v súvislosti s dieťaťom. Okrem dosiahnutia tohto cieľa môžu strany v rámci mediácie v manželských veciach dospieť k dohode o všetkých ostatných záležitostiach týkajúcich sa majetku a iných otázok.

Mediácia v manželských veciach sa nevykonáva: 1. v prípadoch, keď sa odborný tím centra sociálneho zabezpečenia alebo mediátor v manželských veciach domnieva, že vzhľadom na domáce násilie nie je možná rovnocenná účasť manželov na procese mediácie v manželských veciach; 2. ak jeden z manželov alebo obaja manželia boli zbavení zmluvnej spôsobilosti a aj napriek odbornej pomoci nedokážu porozumieť významu a právnym dôsledkom konania; 3. ak je úsudok jedného z manželov alebo oboch manželov narušený a 4. ak nie je známy prechodný alebo trvalý pobyt jedného z manželov.

Mediácia v manželských veciach sa môže vykonávať bez ohľadu na súdne konanie, a to pred začatím súdneho konania, počas jeho trvania alebo po jeho skončení. V súlade so zákonom o rodine sa mediácia v manželských veciach nevykonáva pred začatím vykonávacích a bezpečnostných konaní. Odchyľne môže súd počas procesu vykonávania na účely výkonu osobného vzťahu s dieťaťom stranám navrhnúť, aby začali mediáciu v manželských veciach. Po vypočutí strán a zohľadnení okolností prípadu môže súd odložiť vykonávanie o tridsať dní a nariadiť, aby sa s dieťaťom porozprával odborník, alebo navrhnúť stranám, aby začali mediáciu v manželských veciach s cieľom dosiahnuť dohodu o spore. Súd môže osobitným rozhodnutím podľa potreby bližšie určiť výkon osobného vzťahu počas vypočutia vedeného odborníkom alebo mediácie v manželských veciach, pričom súd takto nepostupuje v prípade, že úsilie o mediáciu v manželských veciach bolo neúspešné, alebo ak je potrebné vykonať bezodkladné kroky.

Mediátor v manželských veciach a ostatné osoby zapojené do procesu mediácie v manželských veciach sú povinné zabezpečiť dôvernosť informácií a údajov, o ktorých sa počas mediácie v manželských veciach dozvedia, vo vzťahu k tretím osobám, okrem prípadov: 1. keď je informácie potrebné oznámiť na účely uzatvorenia alebo vykonania dohody alebo 2. keď je informácie potrebné oznámiť s cieľom chrániť dieťa v prípade ohrozenia jeho kvality života alebo s cieľom zamedziť riziku vážneho narušenia duševnej a fyzickej integrity niektorej z osôb. Mediátor v manželských veciach je povinný informovať strany o rozsahu zásady dôvernosti.

Pokiaľ ide o dohodu dosiahnutú počas mediácie v manželských veciach, v zákone o rodine sa stanovuje, že plán spoločnej osobnej starostlivosti alebo iné dohody, ktoré sa dosiahli v procese mediácie v manželských veciach, musia mať písomnú formu a byť podpísané všetkými stranami a v prípade, že ich súd na návrh strán schváli v nesporovom konaní budú rovnocenné s vykonateľným dokumentom.

Ak strany nedosiahnu dohodu o pláne spoločnej osobnej starostlivosti alebo inom sporovom rodinnom vzťahu, mediátor v manželských veciach v správe o pozastavení procesu mediácie v manželských veciach uvedie, či obe strany preukázali aktívnu účasť. Správa o pozastavení procesu mediácie v manželských veciach sa doručí účastníkom. Mediátor v manželských veciach predloží správu o pozastavení procesu mediácie v manželských veciach súdu, ktorý prerušil konanie z dôvodu vykonávania procesu mediácie v manželských veciach.

V prípade, že strany počas súdneho konania navrhnu na základe konsenzuálnej dohody vyriešiť spor využitím procesu mediácie v manželských veciach, súd môže prerušiť konanie a v takom prípade stanoví trojmesačnú lehotu, počas ktorej sa strany môžu usilovať vyriešiť spor v procese mediácie v manželských veciach. Ak sa súd počas konania domnieva, že by bolo možné dosiahnuť konsenzuálnu dohodu o rodinnom spore, môže aj navrhnúť stranám proces mediácie v manželských veciach. Ak strany súhlasia so začatím procesu mediácie v manželských veciach, súd preruší konanie a stanoví trojmesačnú lehotu, počas ktorej sa strany môžu usilovať vyriešiť spor v procese mediácie v manželských veciach. Ak strany počas súdom stanovenej trojmesačnej lehoty na vykonanie mediácie v manželských veciach nedokážu vyriešiť spor prostredníctvom procesu mediácie v manželských veciach, alebo ak strany navrhnu pokračovanie v súdnom konaní pred uplynutím uvedenej lehoty, súd pokračuje v súdnom konaní. Pred rozhodnutím o prerušení konania je súd povinný posúdiť, či je prerušenie primerané vzhľadom na potrebu vykonania bezodkladných krokov v prípade, že sa rozhoduje o právach a záujmoch dieťaťa.

V procese mediácie v manželských veciach je mediátor v manželských veciach povinný informovať účastníkov o tom, že sa musia starať o kvalitu života dieťaťa, a môže dieťaťu so súhlasom jeho rodičov umožniť vyjadriť v procese mediácie v manželských veciach svoj názor.

Mediátor v manželských veciach, ktorý vykonával mediáciu v manželských veciach, sa nemôže podieľať na vypracovaní odborných stanovísk alebo posúdení rodiny, ani sa inak zúčastniť na súdnom konaní, v ktorom sa rozhoduje o spore strán, ktoré sa zúčastnili mediácie v manželských veciach, okrem prípadov stanovených zákonom.

Ak mediáciu v manželských veciach vykonávajú mediátori v manželských veciach, ktorí sú zamestnancami systému sociálneho zabezpečenia, strany za prácu mediátorov v manželských veciach neplatia. Ak mediátori v manželských veciach vykonávajú mediáciu v manželských veciach mimo systému sociálneho zabezpečenia, strany znášajú náklady na svoju účasť.

Ustanovenia, ktorými sa upravuje mediácia, sa príslušným spôsobom uplatňujú v procese mediácie v manželských veciach.

Ďalšie informácie:

Zákon o rodine (Úradný vestník č. 103/15)

Pravidlá mediácie v manželských veciach (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*; Úradný vestník č. 106/14)

Zákon o mediácii (*Zakon o mirenju*; Úradný vestník č. 18/11)

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 23/08/2018